

DAŠICKÉ OZVĚNY

neprodejný
dvouměsíčník

3/2018

DAŠICE, MALOLÁNSKÉ, POD DUBEM, PRACHOVICE, VELKOLÁNSKÉ, ZMINNÝ

PODĚKOVÁNÍ

VEDENÍ MĚSTA DAŠICE DĚKUJE VŠEM ORGANIZÁTORŮM A ORGANIZÁTOŘŮM „DAŠICKÝCH ČARODĚJNIC“, KTERÉ BYLY PERFEKTNĚ PŘIPRAVENÉ A OBĚTAVĚ ZABEZPEČENÉ VČETNĚ DOPROVODNÝCH AKCÍ, DIVADĚLKA, CIRKUSU, SOUTĚŽNÍCH STANOVÍŠŤ, OPĚKÁNÍ BUŘTŮ, VLASTNÍHO PÁLENÍ ČARODĚJNIC VČETNĚ PŘEDCHÁZĚJÍCÍHO ODSOUZENÍ A VŠE JISTILI HASIČI. AKCE SE VYDAŘILY JAK V DAŠICÍCH, TAK I VE ZMÍNĚM. JEŠTĚ JEDNOU DĚKUJEME.

ING. JAN FOLDYNA, MÍSTOSTAROSTA MĚSTA

○ O ČEM SE JEDNALO NA RADNICI

Výběr z usnesení rady města

- Rada města odvolává člena Komise pro památky pana Lubomíra Vlčka.
- Rada města jmenuje jako člena do Komise pro památky pana Vladimíra Stibora.
- Rada města souhlasí s umístěním vodovodního řadu do pozemku p.p.č. 1527/1 v k.ú. Dašice dle požadavku VaK Pardubice a.s.
- Rada města vybrala ze tří nabídek na vyhotovení projektové dokumentace na rekonstrukci ulice 28. října v Dašicích nabídku firmy MRprojekt s.r.o., Stradouň (cena vč. DPH 200 000 Kč). Další nabídky: JIŘÍ STRÁNSKÝ, projekce dopravních staveb, Pardubice (cena vč. DPH 468 270 Kč), VECTURA Pardubice, s.r.o. (cena vč. DPH 370 260 Kč).
- Rada města schvaluje pojistnou smlouvu č. 7721080763 s Kooperativa pojišťovnou a.s. a pověřuje starostu podpisem smlouvy.
- Rada města souhlasí se zapůjčením sálu v KD Dašice pro výuku tance od 1. 4. 2018 do 30. 6. 2018.
- Rada města bere na vědomí Zprávu nezávislého auditora o výsledku ověření účetní závěrky a hospodaření ZŠ Dašice za rok 2017.
- Rada města souhlasí s termínem uzavření Mateřské školy Dašice, okres Pardubice o hlavních prázdninách v době od 23. 7. 2018 do 31. 8. 2018.
- Rada města vybrala ze tří nabídek na akci „Oprava podlahové krytiny v prostoru šaten budovy ZŠ Dašice“ nabídku firmy Marek Boháč, Heřmanův Městec (cena vč. DPH 298 125,61 Kč). Další nabídky: PF Stavitelství s.r.o., Pardubice (cena vč. DPH 496 926,19 Kč) a Stavozna Kostěnice s.r.o. (cena vč. DPH 374 355,49 Kč). Rada ukládá tajemníkovi připravit Smlouvu o dílo.
- Rada města bere na vědomí program pietního aktu k výročí Dni vítězství 7. 5. 2018 od 15.00 hod. ve městě Dašice.
- Rada města schvaluje Smlouvu o dílo s firmou Truhlářství Petr Jirout, Kostěnice na zhotovení a dodávku čtyř cvičných kuchyní včetně spotřebičů, jídelních stolů a židlí pro ZŠ Dašice (cena vč. DPH 400 000 Kč) a pověřuje starostu podpisem smlouvy.
- Rada města schvaluje Smlouvu o dílo s MRprojekt, s.r.o., Stradouň na dodávku dokumentace pro rozhodnutí o umístění stavby (DUR) a stavební povolení (DPS) v rozsahu dokumentace pro provádění stavby (DPS) na akci „Dašice – ul. 28. října, rekonstrukce ulice“ a pověřuje starostu podpisem smlouvy.
- Rada města vybrala ze čtyř nabídek na akci „Oprava chodníku v ul. U Splavu“ nabídku firmy Mgr. Luděk Rulík dlaždičské a stavební práce, Chrudim (cena vč. DPH 999 818,63 Kč). Další nabídky: SWIETELSKY stavební s.r.o., Chrudim (cena vč. DPH 1 139 331,99 Kč), Chládek a Tintěra, Pardubice a.s. (cena vč. DPH 1 066 087,08 Kč), POKSPOL s.r.o., Slatiňany (cena vč. DPH 1 119 619,58 Kč). Rada ukládá tajemníkovi připravit Smlouvu o dílo.
- Rada města schvaluje Smlouvu o výpůjčce na část pozemku p. p. č. 1483/1 v k.ú. Dašice s Tomášem Rácem a pověřuje starostu podpisem smlouvy.
- Rada města souhlasí se zápisem do kroniky města Dašice za rok 2017.
- Rada města odvolává z funkce kronikáře města pana Lubomíra Vlčka a novým kronikářem města jmenuje pana Vladimíra Stibora.
- Rada města schvaluje Kupní smlouvu na prodej části pozemku p. p. č. 1483/1 a pozemek st. p. č. 889 včetně stavby bez č.p. nebo č.ev. stojící na tomto pozemku, tj. budova garáže, interní označení č. 35 a pověřuje starostu podpisem smlouvy.
- Rada města schvaluje finanční příspěvek ve výši 5 000 Kč na podporu účasti dašického týmu cyklistů v závodě Metrostav cyklo handy maraton 2018 a zároveň schvaluje použití znaku města na dresech.
- Rada města schvaluje Dohodu o provedení práce s JUDr. Miroslavem Kubánkem na provedení prací spojených s přípravou a realizací konzultace závěrů kontrolního výboru zastupitelstva města Dašice ve věci rekonstrukce objektu čp. 109, Dašice a pověřuje starostu podpisem dohody.
- Rada města souhlasí se zapůjčením klubovny v bývalých kasárnách Dašice za účelem zkoušek dechové kapely Sebranecká.

Ing. Jan Horský, tajemník MěÚ

OSLAVA 700. VÝROČÍ PRVNÍ ZMÍNKY O DAŠICÍCH

V sobotu 21. července 2018 se Dašice probudí do svátečního dne. V ten den si připomeneme 700. výročí, kdy se v nějakých dokumentech poprvé objevila první písemná zmínka o Dašicích.

Oslavy proběhnou ve všech prostorách místního pivovaru a navíc bude již v té době k dispozici i vnější, nově zrekonstruovaný, velkokapacitní restaurační sál. Detaily o tom, nač se návštěvníci mohou těšit, nemůžeme v této době zatím zveřejnit, poněvadž programová část je stále ve fázi přípravy. Snad mohu pouze prozradit, že uslyšíte skvělou dechovou hudbu, občerstvení bude velkorysé a piva bude dostatek.

V rámci oslav 700. výročí našeho města připomeneme si fakt, že to je již celý rok, kdy se v Dašicích znovu začalo vařit pivo. Štamgasti nepochybně ocení jeho kvalitu a chuťové vlastnosti, které jsou úzce spjaté s kvalitou zdejší studniční vody.

Uvědomme si všichni, že 800. výročí první zmínky o Dašicích již nikdo z naší generace slavit nebude, tak si Dašičáci naplánujte na tu sobotu 21. 7. 2018 od 14 hodin volno a **PŘIJĚTE POBEJT!**

Vladimír Stibor

Porodní báby dašické

Zápisy v matrikách nejsou vedeny v češtině odjakživa. V dašických matrikách přichází éra česká v roce 1847, občas proloženo zápisem jiným jazykem, určeným ke čtení jen oboznamenými. Příkladem budiž zápis o narození dcery Marie nějakého Mađara, zřejmě důstojníka, jménem Johan Letenař v roce 1865, i svědkyně byla od husarského regimentu. V textu jde izolovaně rozpoznat Bratislavu a matku Annu z Chrudimska. Porodní bába byla Veronika Čermák. Divíte se tvaru? V 19. století se ještě nepřechylovalo ženské příjmení koncovkou, proto se nedejme překvapit formou typu Anna Chmelík, Františka Tlustý či Veronika Kolářský.

Matrika z let 1836 až 1843 měla vložen soupis místně aktivních porodních bab i s datem jejich diplomu, ty další nic takového neměly. Německý zápis byl vystaven v Dašicích. Dámy byly z Dašic, Hostovic, Zminného, Komárova či z Kostěnic. Mimodašické tu pomáhaly zřídka, hlavně tehdy, když tu měly přízeň, osobní vazby či pocházely ze stejné vesnice jako někdo z rodičů v naději.

Archivní kniha dalších let (1843–1861) vpisovala jméno zkoušené báby kam se dalo. Pokračovaly osoby výše uvedené (a občas měnily adresy) a přicházely další. Třeba další generace Borčičných, po Marii a Ludmile přišla Magdalena. Dále Veronika Čermák, Rosalia Vinař a další.

Matrika narozených v letech 1862 až 1879 je vedena zcela česky a pro porodní bábu má samostatnou rubriku, nejčastěji v ní figurují dašické Magdalena Borčičný (z čísla 111 a 187) a Rosalia Vinař (46). Od počátku sedmdesátých let tam figuruje Marie Kopečný, Dašice 81 a pak 86.

V knize matriční z let 1880–1898 jsem podrobně zkoumala první čtyři roky. Je neuvěřitelné, kolik dětí se tu ročně narodilo! V roce 1880 to bylo 98 dětí a porodní báby byly uváděny tři. Nejvíce bylo porodů vedených Marií Kopečnou, Dašice 86. Druhou byla Veronika psaná Čermák, Dašice 186. V té době zřejmě teprve začínala později proslavená bába Františka Kubizňák, Dašice 65.

V roce 1881 se narodilo 82 dětí a poměr prvních dvou porodních bab se co do počtu vyrovnal, třetí ještě zaostávala. Rok 1882 obohatil Dašice o 95 narozených dětí a objevila se jednou nová bába Barbora Holická z Dašic. Poměry počtu porodů u těch ostatních 3 se od roku 1881 nelišily, takže měly svou „klientelu“. 87 dětí v roce 1883, poměry stejné, 3 aktivní porodní báby.

Poslední veřejně dostupná matrika skýtá údaje od roku 1898 do roku 1921. Jí ještě neuplynula stoletá ochranná doba, proto je zveřejněn jen index (jakýsi sumář), nikoliv podrobnosti. Vlastní matriky měly i okolní vsi. Překvapí Vás, kolik z nich spadalo pod dašickou duchovní správu a evidenci.

Jak vypadá zápis v matrice 19. století?

Zápis matriky o narození má dvě strany a své pevné rubriky, více méně stejné v různých místech. Nadpisy zůstaly dvojjazyčné, české

№	№	№	№	№
№	№	№	№	№
88	10	1/2	509	
90	21	"	503	
100	22	obč. 1	511	
111	21	1/2	503	
100	18	"	506	
28	21	"	503	
1	21	obč. 1	512	
6	28	"	518	
	18	1/2	511	

a německé, po celé století. Nejprve tam jsou data narození a křtu, prostor pro zápis obřadu, dále označení (většinou číslo) domu, kde se dítě narodilo. Jméno dítěte a kolonky pro náboženství, pohlaví a manželský původ. Největší kolonka na levé straně je pro otce dítěte, občas zůstala nevyplněná. A to i v případě, kdy otec byl znám a k dítěti se hlásil. Dokud nebyli rodiče sezdáni, uveden být nemohl. Často je tam později vpisována formule, že se dostavil otec, hlásí se k dítěti a žádá o jeho legitimizaci přede svědky. Zápis je dlouhý a místa málo, takže bývá nedobře čitelný. Důvody pro pozdní sňatky bývaly různé, často ekonomické.

Na straně pravé matričního zápisu o narození je velká kolonka pro matku. Stejně jako v kolonce pro otce se tam uvádí, kdo a odkud byli její rodiče a prarodiče, včetně okresu a hejtmanství (tehdejší správní jednotky nejsou totožné s těmi dnešními). Následuje kolonka pro bábu zkoušenou a pro kmotra (kmotru) a svědky.

Jeví se mi, že báby porodní musely mít, velmi často, nadstandardní sociální citění. Proč? Velice často jsem našla jméno Marie Kopečná zapsané vícekrát u jednoho dítěte. Jednou jako bába zkoušená, podruhé jako kmotra či svědek, jen s dovětkem vdova po krupaři, Dašice 86. Doplnila rubriky v případech dětí slabých, porodem ohrožených a dětí rodičů, kteří tu neměli dostatečné rodinné zázemí, přišli odjinud za prací, šlo o osiřelé, příliš mladé či příliš chudé rodiče či o svobodné matky. V takových případech za svědka býval často uveden Josef Lux, zámečník z D 31 (i 231). V případě nejkriklavějších, např. u nemanželských dětí, tuto dvojici doplnila Antonie, zapsaná jako manželská dcera krupaře Kopečného. Nešlo o výjimky, obdobně, řídkěji, fungovaly i jiné porodní báby. Často též svědčily vdovy, asi měly více pochopení pro nástrahy a strážně života.

U jednoho zvláštního případu svědčila farská hospodyně. Dítě se narodilo v márnici, neboť jeho zemřelý děda byl dašický hrobař. Chlapec byl později legitimizován a zřejmě byl i zůstal velmi životaschopný. V záznamech byly tři poznámky o jeho svatbách v průběhu následujících desetiletí.

Ne vždy se dařilo. Jednou křtil místní městský lékař Josef Pych, dítě i přes přítomnost jeho i porodní báby nepřežilo. Našla jsem záznamy o dvou špatně skončených porodech od jedné z dam v prů-

Porodní báby dašické

běhu dvou dnů. Ta práce musela být ohromně psychicky zatěžující. Povinností báby porodní bylo u špatně se vyvíjejících případů porodu, kde byl ohrožen život dítěte, pokusit se pokřtít dítě v nejhrošším případě politím jakékoliv části dítěte ještě uvnitř matčina těla vodou křtící s výrokem „Já tě, dle obyčejje křesťanského, dítě křtím ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého“, s dodatkem „Jestli živo jsi a křtu hodno“. V případě nouze mohla bába křtít i obyčejnou vodou. Klasický křest používal samozřejmě vodu svěcenou a probíhal v kostele či kapli se standardními postupy jako slavnostní událost. I tak probíhal křest co nejdříve po narození.

Úloha kmotra nebyla zanedbatelná, jeho úkol zdaleka nekončil tím, že nesl s rodiči dítě ke křtu. Přijetím role kmotra přijal úkol křtěnce uvést do křesťanského života a taky se považovalo za samozřejmé, že se postará o dítě, pokud by přišlo o své rodiče. V té době se to mohlo stát poměrně snadno. Hlavní kmotr byl stejného pohlaví s dítětem, děvčata tedy měla kmotru, kmotřičku.

Ne všichni v dobách druhé poloviny 19. století byli gramotní a někdy se muselo v zápise vystačit s označením třemi křížky. Většinou zapisovatel doplnil, kdo je tam označen. Podepisovali se kmotr a v poslední kolonce svědek.

Většinou zápisy v dašické matriční knize vedla dlouhá období jedna osoba. Povaha rukopisu zapisovatele a jeho pečlivost, s níž se

stavěl ke svým evidenčním povinnostem, nyní rozhoduje o rozluštění jmen a míst narození. Občas byl svěřen zápis aktérům, tam se pak stěží dobereme čitelných dat, byť se týkají blízkého okolí. Nejsou tu ojedinělé zápisy osob, které se narodily v Rakousku či Polsku. Rozšířování tehdejších zápisů v duchu současných názvů je problém. Navíc do rubrik byly často vpisovány poznámky typu – svatba v roce 1909 ve Šternberku, duplikát křtícího listu vydán, kopulační listiny byly postoupeny vojsku, zemřel v Brně, byla pochována v Kuklenách...

Tvary příjmení se díky rozličným zápisům a nepřesnostem v matrikách měnila – ztrácela se písmenka, měnilo V na W a naopak, šarády byly také s i a y. Nebyla výjimkou forma zápisu Šafařík, vulgo Šafář, Žďárský, vulgo Podlipný, Wolf, vulgo Bulf, která upřesňovala osobu. Zápis Winar a Winarz skrýval Vinaře, Mathias byl Matěj či Matyáš, Johan či Johann byl Janem, Franz Františkem... Nepřekvapí tvary Wohralyk, Rychlyk, Woundrousek, Wosahlo, Swoboda, Schymek, Risner i Riesner, Duschanek, Sobyn či Zobyn a velká spousta dalších. Další záludnosti se týkaly vyjádření koncovky „-ce“ v názvech, třeba Daschitz a Pardubitz. A nebyly jediné. Není divu, že je někdy značně obtížné se v matrikách ke kýženým údajům dopracovat.

Alena Janáková

○ TOULKY KRAJEM – NÁHON ZMINKA

Někdy v devadesátých letech 15. století za Viléma z Pernštejna byl postaven náhon pro právě budovanou soustavu rybníků mezi Dašicemi a Pardubicemi. Ten odváděl vodu z výše položené Novohradky u Dvakačovic uměle vytvořeným korytem po vrstevnici přes Úhřetickou Lhotu, Hostovice a někde v místě křížení s dnešní hlavní železniční tratí překonal rozvodí této řeky s povodím Zminky.

Cestou poháněl mlýny ve Dvakačovicích, akvaduktem křížil níže položený odpad z jiných rybníků v okolí Kostěnic a pokračoval na obec Zminný. V místě křížení tehdy neexistující železnice z něj pravděpodobně odbočoval první napájecí kanál, který vedl vodu do rybníku Malého Lánského dnes již neznatelnou strouhou pod dnešní silnicí z Dašic na Zminný. Tento rybník se rozprostíral vlevo od dnešní silnice z Lánů na Zminný na polích chalup osady Malolánského, jenž vznikla po vysušení tohoto rybníku.

Stejnou strouhou byl pravděpodobně napájen i rybník Zminský, který vznikl v místě pod prameništěm přírodní vodoteče Zminky. Rozkládal se na poli rozprostírajícím se vlevo od silnice z Dašic na Zminný a odpadní koryto sledovalo přírodní trasu, která je dnes vedena obcí pod křížovatkou se silnicí na Lány. Tyto poměrně malé rybníky však odebraly z náhonu jen část vody a zbytek pokračoval dál Dvakačovickým náhonem na mlýn s čp. 9, naposled zvaný Hemerkův. První zmínky o mlýnu jsou sice z roku 1704, ale domnívám se, že zde stál pravděpodobně již krátce po vybudování náhonu. Protože Dvakačovický náhon vedl u mlýna vysoko nad Zminkou, bylo logické energii využít na pohon vodního kola. Mlýt se dalo v té době pouze ve dne a protože bylo ve mlýně (i v novější době) pouze jedno kolo, lze usuzovat, že většina vody, zbylé po předešlém odběru, byla vedena dál. Dvakačovický náhon totiž procházel obcí dříve přímo a pokračoval po vrstevnici do dnešního lesa na Pardubice. Možná si někteří z vás všimli cestou do Pardubic, že za Zminným,

po vjezdu do lesa, je nejprve vlevo a pak hned vpravo poměrně velký příkop vinoucí se lesem jakoby odnikud, bez zdroje vody. Příkop pokračuje pod vjezdem do sídliště Pod Dubem a dál lesem směrem na Staročensko. Tato vodoteč je dnes zvaná Spojilský odpad podle zakončení pod tehdejším Spojilským rybníkem, kde všechna voda nakonec vtekla do neregulovaného Labe. Náhon napájel pravděpodobně hlavně velký rybník na místě dnešního lesa mezi pardubickou Studánkou a Spojilem a druhou větví Staročernský rybník a pod ním ležící Spojilský a další.

Ale vraťme se zpět do obce Zminný. Odpad z uvedeného mlýna byl veden do koryta Zminky, kde se spojil s dříve odebranou vodou Zminského rybníka a dál na rybník Veska v místě dnešní stejnojmenné obce. Odpad tohoto rybníku pak byl veden ještě po dalším akvaduktu těsně nad jez Sezemický, jenž v té době stával poněkud výše proti proudu neregulované Loučné a tak bylo možno vodu ještě jednou poslat na vodní kola náhonem Sezemického mlýna.

Dvakačovický náhon postupně zanikal s klesajícím zájmem o rybníky a vzrůstajícím zájmem o pole, která na jejich místě vznikala. Úplný zánik rybníků se datuje zhruba po třicetileté válce, kdy jsou rybníky velmi zanedbané, vysušují se na pole a náhon pak již plní funkci jako zdroj vodní síly pro na něm stojící mlýny. V roce 1930 při soupisu mlýnů je ještě ve mlýně obce Zminný udávána Francisova turbína se spádem 3,5 m a hltností 1 m³/s, což nemusí být údaj vypovídající o kapacitním průtoku náhonem, ale napovídá, kolik se dalo nárazově získat vody pro okamžitou spotřebu energie ve mlýně. Dříve to bylo zřejmě neméně, neboť s časem se stav tohoto významného díla jen zhoršuje. A protože se tento proces ještě nezastavil a náhon již v minulém století ztratil svou funkci zdroje vodní síly, čeká ho zřejmě postupně zánik úplný, pokud si někdo neuvědomí jeho novodobý význam v krajině.

Ing. Přemysl Socha

○ LIDSKÝ HYENISMUS – PODVODY PÁCHANÉ NA SENIORECH

V minulém článku jsme vás seznámili s tísnovými linkami a s tím, jak podávat trestní oznámení. Dnes se zaměříme na rady pro poměrně ohroženou skupinu obyvatel a to na seniory. Senioři jsou pro podvodníky snadnou kořistí, a proto se často stávají obětmi především majetkové trestné činnosti. Výjimkou v dnešní době bohužel není ani domácí násilí páchané na seniorech, o kterém však budeme psát až příště. Dnešní článek je věnován jak seniorům, tak i jejich rodinám, protože z našich zkušeností víme, že právě děti, vnoučata a široká rodina může seniorům pomoci nestát se obětí podvodníků.

Podvody páchané na seniorech jsou poměrně latentní trestnou činností. Okradení se stydí a raději to nikomu neřeknou, a to ani v rámci rodiny. Pachatelé jsou však čím dál sofistikovanější, nezanechávají za sebou žádné stopy a pro kriminalisty je těžké je dopadnout. Hlavní důvod, proč si pachatelé vybírají starší osoby, je ten, že senioři jsou osamělí, důvěřiví, rádi a pozorně naslouchají, mají minimum kontaktů s okolím, jsou méně ostražití, tělesně slabší a proto se i hůře brání jakémukoliv útoku. Podvodníci zacházejí tak daleko, že se nejen dostávají do blízkosti seniorů, ale i do jejich obydlí, kde je následně připraví i o celoživotní úspory.

My jako policie se snažíme této trestné činnosti předcházet, vytváříme preventivní programy, pořádáme besedy a přednášky, distribuujeme letáky, cílíme na tuto ohroženou skupinu lidí, nicméně bohužel trestných činů páchaných na seniorech nijak výrazně neubývá. Co se týká pachatelů této trestné činnosti, již v názvu článku jsem je nazvala lidskými hyenami, protože parazitují na dobrosrdečnosti, vstřícnosti a občas i částečné nemohoucnosti starších lidí. Podvodníci jsou velice výřeční, na první pohled působí sympaticky, mile, jsou schopni bez problémů navazovat kontakty. Svě podvody mají velice dobře připravené, nezřídka pracují ve skupince alespoň dvou lidí, pachatelkami bývají i ženy. Nelze říci, že by se jednalo o nevzdělané jedince, pachatelé mají intelektuální schopnosti, snaží se působit vzdělaně, používají slova, kterým senioři nerozumí. Tito pachatelé jsou schopni rychlé improvizace, přizpůsobí se okamžité situaci, dokáží odhadnout svoji oběť a snadno si získávají důvěru. Co mají pachatelé společného, jsou opakující se legendy, se kterými bývají stále úspěšní.

O jaké **LEGENDY** se jedná a na co si máte dát velký pozor? Tak v první řadě to je legenda **VRÁCENÍ PENĚZ** či požadování **NEDOPLATKU** za různé energetické služby – voda, plyn, elektřina. Zde bychom rádi upozornili, že žádná energetická společnost nevybírání ani nevrací peníze v hotovosti!!! Obavy seniorů, že by jim byla okamžitě vypnuta elektřina, voda či plyn pokud by na místě v hotovosti nezaplátili, jsou mylné. **Nikdo vám domů žádný přeplatek za energii nepřinese a nikdy za tyto služby neplatíte nikomu v hotovosti u vás doma!** Nejčastěji v těchto případech jde podvodníkům o to, aby viděli, kam si jdete pro peníze (ať na zaplacení údajného nedoplatku nebo na rozměnění peněz). Poté se vám snaží vloupat do domu a peníze ukrást. Do vašeho domu se dostanou tak, že vy nedověříte dveře nebo si vymyslí, že mají žízeň nebo potřebují na toaletu. S tím souvisí i další podvodné jednání, kdy pachatelé vydávající se za pracovníky energetických společností nabízí **PŘEPISÁNÍ SMLOUVY** s tím, že za tento přepis smlouvy musíte zaplatit. **Nic neplatíte v hotovosti a nikoho si domů nepouštějte!** O případných změnách ve smlouvách se poradte s rodinou, příbuznými, sousedy a podobně. **Nikdy se nenechte donutit cokoliv okamžitě podepsat!** Požádejte o čas na rozmyšlenou. Další trik podvodníků je, že si jdou opsat stav vodoměru, plynoměru apod. V těchto případech si ověřte, že se opravdu jedná o pracovníka energetické společnosti. Nechte si přes panoramatické kukátko nebo přes pootevřené dveře zabezpečené bezpečnostním řetízem předložit služební průkazy pracovníků uvedených společností a případně si jejich totožnost ověřte (než je pustíte do domu či bytu)

u konkrétní společnosti. Jistě máte i možnost stav měřáku napsat na lísteček a dotčným ho předat u dveří, následně zatelefonovat nebo poslat mailem do příslušné firmy. Další možností je, pokud se energetici ohlásí předem, požádat někoho z rodiny nebo souseda, aby v době, kdy má cizí osoba přijít, byl s vámi doma. To, že má cizí osoba na sobě montérky s nějakým nápisem firmy ještě neznamená to, že se nejedná o podvodníka. **Vaší povinností není, pokud si nejste jisti, pustit do bytu cizí osobu!** Jak se říká váš dům je váš hrad, vaše soukromí a nikdo nemá právo vám ho narušit.

V rámci Pardubického kraje jsme v průběhu let zaznamenali i další legendu a to vydávání se podvodníků za **ZAMĚSTNANCE STAVEBNÍHO BYTOVÉHO DRUŽSTVA**. Převážně seniorům podvodníci nabízelí výměnu starších kuchyňských linek nebo výměnu zámků za lepší, bezpečnostní.

Další poměrně častou legendou podvodníků je, že se vydávají za **KAMARÁDA NĚKOH Z VAŠÍ RODINY**. Tady je jejich nejčastější „pohádkou“ to, že někdo z rodiny měl dopravní nehodu, porouchalo se mu auto, ztratil peněženku, zastavili ho policisté a podobně, on u sebe nemá peníze a tak si poslal kamaráda za vámi, abyste mu pomohli. Onen kamarád je však podvodník. Zde máme několik rad. Nikdy vy sami nesdělujte nikomu cizímu jméno svého příbuzného, naopak se zeptejte vy jeho na jméno a příjmení údajného příbuzného, který je v tísní. Pokud podvodník zazvoní u vašich dveří nebo vás potká před domem, nikdy ho nevězte dovnitř do domu nebo bytu. Řekněte mu, ať počká venku a pokud máte tu možnost, spojte se telefonicky s tím, komu máte údajné peníze poslat. Pokud se mu nedovoláte, zkuste kontaktovat někoho z rodiny. Pokud i tam budete neúspěšní, **v žádném případě vám nedoporučujeme cizím osobám předávat peníze!** Dbejte i na to, abyste nenechali pootevřené dveře, aby vám zloději nevnikli do domu. Podvodníci se snaží, abyste podlehli stresu a iluzi, že někdo z rodiny nebo rodinný přítel je v obrovských problémech a tlačí vás k vydání jakékoliv finanční hotovosti. Nedejte se, jsou to vaše peníze! V těchto případech vás můžou podvodníci kontaktovat i telefonicky, přes pevnou linku. V současné době mají pevné linky především starší občané, a tak si podvodníci v telefonních seznamech hledají osoby například i podle křestních jmen (například Anežky, Boženy, Marie apod.). V seznamu samozřejmě zjistí i adresu, kam za vámi následně přijdou.

V neposlední řadě musíme zmínit i legendy **PODOMNÍCH PRODEJŮ A NÁKUPŮ**. V poslední době není výjimečné, že **obce zakazují podomní prodej** místní vyhláškou. Pokud si nejste jisti, jak je to u vás, obraťte se s dotazem na váš obecní úřad. Jestliže u vás je podomní prodej zakázaný (*ano, v Dašicích je podomní prodej nařízením města zakázaný – pozn. redakce*) a někdo se bude snažit vám cokoliv prodat, můžete kontaktovat státní policii na lince 158. Obě tyto složky mohou prodejce pokutovat, neboť se prodejci dopouští přestupku porušení místní vyhlášky. Podvodníci v těchto případech nabízejí široký sortiment zboží a služeb jako jsou potraviny, kožesiny, nádobí, kosmetiku, pojištění, knížky atd. Zároveň nabízejí i výkup starého nábytku, oblečení, starožitností apod. Nenechte se zlákat výhodnými nabídkami nebo tím, že se zbavíte starých nepotřebných věcí a ještě vyděláte.

Když jsme hovořili o výhodných nabídkách, musíme se dotknout ještě dalšího tématu a to jsou hromadné **VÝLETY NA PRODEJNÍ AKCE**. Akce, které se tváří jako výlet za kulturou s obědem, večeří nebo kávou a tam vám prodejci nabízejí různé zboží – deky, nádobí a tak podobně. Zde bychom na vás apelovali, abyste se takovým akcím buď úplně vyhnuli, nebo se tam potom v žádném případě nenechali donutit pod nátlakem k podpisu jakýchkoliv smluv a dokumentů. Pokud by na vás byl na místě vyvíjen nátlak, můžete přímo z místa zavolat policii. Těmito případy se média poměrně rozsáhle zabývala a tyto podvodníky nazývala příznačně „šmejdí“. Prodejci

jsou velmi dobrými psychology, povídají si s vámi, jsou „sladci jako med“, ale ve chvíli, kdy není po jejich, a vy odmítnete nákup zboží, začnou být zlí, nepříjemní a začnou vás slovně napadat. Bohužel často mívají velice dobře právně ošetřené smlouvy, od kterých je velice těžké odstoupit (pokud to je vůbec možné).

Nemalou část problémů si senioři vytvoří i sami tím, že se, ač možná nechtěně, zavážou k **PLNĚNÍ NĚJAKÉHO ZÁVAZKU TELEFONICKY**. V tomto případě se nejedná o kontakt s podvodníky, ale o to, že senioři si s někým rádi popovídají, nechají se operátory různých společností přesvědčit o výhodnosti nabídky a neuvědomují si, že i ústně uzavřený závazek může být soudně vymahatelný. Naše rada proto zní: pokud nic nepotřebujete, není vaší povinností přijímat telefonní hovory od cizích lidí. Můžete odmítnout jejich monitorované hovory a telefonát striktně ukončit.

A rada pro seniory, jak se nastat obětí podvodníků? Chraňte si své soukromí, nesvěřujte se s osobními věcmi cizím lidem. V žádném případě nepouštějte cizí osoby do domu či bytu. Nedávejte se do hovoru s cizími lidmi. Udržujte dobré sousedské vztahy a případ-

ně sousedy požádejte o pomoc. Pořídte si panoramatické kukátko nebo řetízky na dveře. Neotevírejte automaticky dveře, když nevíte, kdo je za nimi. Nejlepší je peníze ukládat do peněžních ústavů, a pokud je již máte doma, uschovejte je na několika různých místech. Důležitá telefonní čísla mějte viditelně blízko telefonu, abyste mohli případně rychle zavolat pomoc.

V článku jsme jistě neobsáhli všechny možné druhy podvodů, které mohou seniorům ztížit život, nicméně jsme se snažili nastínit nejčastější triky podvodníků. Pokud byste potřebovali pomoci, můžete se kromě policie obrátit i na krizovou linku pro seniory, která je v provozu 24 hodin denně a je poměrně vytížená – její číslo je **800 157 157**. Volání na linku je zdarma.

Pokud byste měli v rámci klubu seniorů či obce zájem o takovou besedu, můžete se na nás obrátit a my v rámci svých možností rádi přijedeme, předáme rady, zkušenosti a poradíme, jak se v určitých situacích zachovat.

por. Ing. Markéta Janovská,
tisková mluvčí policie Pardubického kraje

○ VÍTÁNÍ JARA V KLUBÍKU

Na jaro jsme se v klubíku všichni moc těšili, a proto jsme ho také přivítali, jak se patří. 21. března jsme si vyrobili Moranu a malé mrazíky a za zvuků chrastítek jsme vyrazili k řece. Po splnění několika drobných úkolů jsme pak na mostě odcházející Zimě zazpívali a hodili ji do řeky. Ještě dlouho jsme jí pak mávali a kontrolovali, jestli skutečně odplouvá.

Ihned poté jsme s radostí začali tvořit vše, co nějak souvisí s jarem: střapatá kuřátka, malovaná domácí zvířátka, kytičky, a dokonce jsme zasázeli

i jarní osení do předem ozdobených květináčků. Před Velikonocemi jsme pro starší děti uspořádali dílničku, ze které si každý odnesl opentlenou pomlázku a barevná vajíčka. A pomlázky nebyly jen pro ozdobu, většina malých koledníků je hned v pondělí využila!

Po čarodějnicích, které jsme si v klubíku připomněli výrobou hadů, pavoučků a čarodějně laděným cvičením, nás už čekal první výlet. 2. května jsme s chodícími dětmi vyrazili do Pohádkové zahrady v Pardubicích, která se stará o týraná a opuštěná zvířátka zachráněná z nevyhovujících podmínek. Děti byly z její návštěvy nadšené. Mohly se totiž volně pohybovat mezi ochočenými zvířátky, hladit je a krmit. Hned u brány nás přivítal pesko a prasátko Oliva, na procházce mezi ohradami nás doprovázely kachny, slepice a kozy a děti mohly vlézt do ohradky k želvám, králíkům a morčatům. Nutno ale přiznat, že většina králíků i morčat se brzy schovala v blízkém domečku, a tak měli naši caparti výběh jen pro sebe. Po prvním seznámení se zvířátky nabrala většina dětí směr k prolézačkám a dětskému koutku. Ale i tak se nám je podařilo ještě na chvíli vytrhnout ze hry, když nám paní přinesla ukázat papouška, užovku a ještěrku a nakonec nám odchytila i malinké kůzlátko a o trošku větší jehňátko. Myslím, že tento výlet plný nevšedních zážitků si užily nejen děti, ale i maminky, a doufám, že s pěkným počasím bude takových akcí v klubíku jen přibývat.

Jana Vondroušová

Mateřská škola Dašice, okres Pardubice
Sadová 440, 533 03, Dašice
tel. 466 951 642, 607 577 029
e-mail: msdasice@volny.cz,
www.msdasice.eu
IČ: 48160199

**ŘEDITELKA MATEŘSKÉ ŠKOLY DAŠICE,
OKRES PARDUBICE, VYHLAŠUJE PŘIJÍMACÍ ŘÍZENÍ PRO
PŘIJETÍ DÍTĚTE DO MATEŘSKÉ ŠKOLY OD 1. 9. 2018**

Termín: 15. 5. 2018 od 8.30 do 16.00 hodin

Místo zápisu: kancelář mateřské školy

Vezměte si, prosím, tyto doklady: průkaz totožnosti, rodný list dítěte, průkaz zdravotní pojišťovny dítěte a vyplněnou Žádost k předškolnímu vzdělávání.

Přijímací řízení do mateřské školy probíhá na základě Zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a Vyhlášky č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání v posledním platném

znění a také na základě Kritérií pro přijímání dětí do Mateřské školy Dašice, okres Pardubice – školní rok 2018–2019. Kritéria jsou zveřejněna na vývěsce školy.

Zákonní zástupci si osobně vyzvednou, nebo vytisknou z webových stránek školy Žádost o přijetí dítěte do MŠ. Tuto žádost vyplní, dají dětskému lékaři, který potvrdí způsobilost dítěte pro vstup do MŠ a zaznamená případnou individuální zdravotní péči atd. Řádně vyplněnou žádost předají zákonní zástupci v určeném termínu zpět do MŠ.

Rozhodnutí, kterým se vyhovuje žádosti o přijetí ke vzdělávání, se oznamuje zveřejněním seznamu uchazečů pod přiděleným registračním číslem s výsledkem řízení u každého uchazeče. Seznam bude vyvěšen na hlavní nástěnce školy po dobu 15 dnů. Tím se rozhodnutí považují za oznámená.

V případě volných míst rozhoduje ředitelka MŠ o přijetí dítěte podle vydaných Kritérií pro přijímání dětí do Mateřské školy Dašice, okres Pardubice, školní rok 2018–2019. V případě většího počtu žádostí než je počet volných míst zašle ředitelka školy odůvodněné Rozhodnutí o nepřijetí dítěte do MŠ.

Mgr. Zlata Závůrková, ředitelka mateřské školy

Srdčně Vás zveme na koncert **Rychnovského chrámového sboru**, který existuje od roku 1902 a jehož repertoárem je duchovní hudba i hudba starých mistrů. Sbor již 20 let působí pod vedením Evy Fuksové a JUDr. Jiřího Fukse. Výběr z akcí sboru v posledních letech:

- účastnil se projektu „Oslavy korunovace“ www.oslavykorunovace.cz, v rámci kterého vystupoval v Chrámu svatého Víta v Praze při oslavách korunovace posledního českého krále Ferdinanda V. Dobrotivého (slavnostní mši sloužil kardinál Dominik Duka),
- v roce 2016 vystupoval v chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze Karlíně u příležitosti Noci kostelů,
- tradičně vystupuje na divadelním festivalu Poláčkovo léto v Rychnově nad Kněžnou,
- své umění představuje na koncertech a vernisážích,
- spolupracuje s pedagogy ze ZUŠ v Rychnově nad Kněžnou, s jinými hudebními soubory a s významnými sólisty.

Římskokatolická farnost

si Vás dovoluje pozvat na

benefiční

Koncert

který se uskuteční

v neděli 20. května 2018 v 15:30 h.

**v kostele Narození Panny Marie
v Dašicích**

V programu zazní skladby starých mistrů

Výtěžek koncertu bude věnován na opravu varhan v tomto kostele.

○ SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

V červnu slaví narozeniny

René Bečička	Dašice
Jaromír Havlovec	Dašice
Drahomíra Horová	Dašice
Josef Brunovský	Dašice
Danuše Jirmanová	Dašice
Ivana Horáková	Dašice
Ján Horváth	Dašice
Eva Trojčková	Dašice

V červenci slaví narozeniny

Jaroslav Rédl	Zmínny
Jaroslava Šůrová	Dašice
Irena Štátná	Prachovice
Jaroslava Kubišová	Dašice
Olga Mádlová	Dašice
Jitka Jelínková	Dašice
Věra Grimmlová	Dašice
Jana Vojtěchová	Dašice

Jaroslava Muchová	Dašice
Ladislav Racek	Dašice
Jozef Kuriško	Dašice

Narodili se...

Dominik Horák

Dašické ozvěny, dvouměsíčník vydávaný pod evidenčním číslem MK ČR E 12579, **vydává:** Město Dašice, Komenského 25, 533 03 Dašice, IČO 273481, **šéfredaktorka:** Lenka Havlovcová, **redakční rada:** Vladimír Stibor, Ing. Jan Horský, **grafická úprava a tisk:** fronte s. r. o., Husovo náměstí 54, 533 04 Sezemice, **vydání číslo:** 3/2018, **vychází:** v Dašicích 11. 5. 2018, **ceník inzerce:** 1 strana: 1000 Kč, ½ strany: 500 Kč, ¼ strany: 250 Kč, **příjem objednávek inzerce a příspěvků:** Městská knihovna v Dašicích, náměstí T. G. Masaryka 109, **tel.:** 466 950 073, **e-mail:** knihovna.dasice@volny.cz nebo podatelna Městského úřadu Dašice, **tel.:** 466 799 411, **e-mail:** mesto@dasice.cz. Názory autorů, stylizace a formulace jejich příspěvků nemusí být v jednotlivých případech v souladu s postojem redakce.